

Beleidskader gezondheid 3-12-2021

Voorzitter,

GroenLinks is blij dat er een beleidskader gezondheid vastgesteld wordt. Gezondheid zou wat GroenLinks betreft altijd op de eerste plaats moeten staan. Toch voelen we nog vaak te weinig urgentie en zien we dat het streven naar economische groei de gezondheid van onze omgeving in de weg zit. Verantwoordelijkheid omtrent gezondheid wordt vaak doorgeschoven naar andere organen, zodat we zelf zo min mogelijk hoeven te laten.

Ik moet bekennen dat de invulling van dit beleidskader echter wel wat tegenvalt. We snappen dat alles nog ingevuld moet worden vanuit de andere begrotingsprogramma's, maar op dit moment worden zeker niet alle kansen benut om gezondheid écht centraal te zetten in ons Brabants beleid en uitvoering. Om de invulling hier en daar wat aan te scherpen en te zorgen dat PS beter in positie komt, zullen wij 4 moties indienen.

GroenLinks gaf bij de behandeling van de startnotitie al aan dat we hoopten dat dit beleidskader een corrigerende rol zou krijgen naar de andere programma's toe, om zo gezonde keuzes af te dwingen. Het klinkt dan ook mooi dat er staat "Statenbesluiten mogen niet leiden tot negatieve gezondheidseffecten". Toch is dit lastig, want het is niet altijd zichtbaar wat de effecten van een Statenvoorstel op de gezondheid en gezonde leefomgeving zijn. Daarom dient GroenLinks een motie in om bij elk Statenvoorstel inzichtelijk te maken wat de gezondheidseffecten zijn, net zoals bij klimaat wordt gedaan, en hierbij extra aandacht te besteden aan het effect op onze luchtkwaliteit.

Het zal niemand in en buiten deze zaal verrassen dat GroenLinks zich inzet voor betere luchtkwaliteit. Zonder gezonde lucht is er ook geen gezonde leefomgeving. Daarom dienen we een motie in om luchtkwaliteit te betrekken in de gezondheidsmonitor die naar aanleiding van dit beleidskader wordt ontwikkeld. GroenLinks is er namelijk niet van overtuigd dat door het tekenen van het schone lucht akkoord, wat nog gebaseerd is op oude richtlijnen van het WHO, we echte gezonde luchtkwaliteit gaan realiseren in Brabant. We moeten durven veel ambitieuzere streefwaarden op te stellen, bovendien, verdienen onze Brabanders schone lucht. Net zoals dat zij drie gezonde levensjaren erbij verdienen in 2030, iets wat we niet gaan realiseren zonder schone lucht. We zullen hier bij het nieuwe beleidskader milieu dan ook op terug komen.

We gaan die drie gezonde levensjaren erbij in 2030 ook niet realiseren als we lang gaan zitten wachten op nieuw beleid binnen alle programma's. We moeten het niet accepteren dat sommige programma's pas over een paar jaar echt gaan bijdragen aan een gezonder Brabant, omdat we dan pas nieuwe beleidskaders en uitvoeringsagenda's gaan vaststellen. Wachten tot het einde van de uitvoeringsagenda gezondheid om dan minimaal één indicator voor gezondheid per begrotingsprogramma te hebben, is geen goed idee want dat duurt te lang. Daarom dienen we een motie in om snel in actie te komen voor een gezond Brabant. En met deze motie willen we het college opdragen om zich in te spannen om al voor de begrotingsbehandeling van 2023 minimaal één indicator per begrotingsprogramma op te nemen.

GroenLinks wil de invulling van dit horizontale beleid nauwlettend kunnen volgen en ook zicht blijven houden op het totaalbeeld. Er komen straks één voor één nieuwe gezondheidsdoelstellingen en indicatoren vanuit andere begrotingsprogramma's binnen, maar is dit wel echt genoeg voor die drie gezonde levensjaren erbij in 2030? We dienen een motie waar we GS vragen om jaarlijks een totaal overzicht van doelstellingen en indicatoren met betrekking tot gezondheid terug te koppelen aan Provinciale Staten zodat PS de voortgang van de invulling en het totaalbeeld beter kan overzien.

Voorzitter, samenvattend, GroenLinks is echt blij dat we gezondheid op deze manier hoger op onze agenda zetten. Maar laten we ambitieus zijn, laten we mooie maar lege zinnen omzetten in echt gezond beleid dat zorgt voor gezonde uitvoering. Dat is wat de Brabanders verdienen.